

Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић”
Београд

ДВА ВЕКА ОД ПРВОГ СРПСКОГ УСТАНКА

И СТВАРАЊА МОДЕРНЕ ДРЖАВЕ

Каталог изложбе

Београд
2004.

Два века од Првог српског устанка и
стварања модерне државе

Издавач

Универзитетска библиотека
“Светозар Марковић” у Београду

За издавача

др Стела Филипи Матутиновић

Аутори изложбе и каталога

Даница Филиповић
мр Никола Марковић

Графички дизајн корица

Маринко Лугоња

Штампа

КИЗ “Центар” Београд
Прибојска 9

Тираж

500 примерака

Штампање каталога и припрему изложбе омогућило је
Министарство културе и медија Републике Србије

Предговор

Од почетка до средине 14. века Србија је била, несумњиво, главна и најјача сила на Балкану. После смрти цара Душана (1355) његово царство је почело да се смањује, будући да великаши образују посебне управне и државне јединице, често против воље средишне власти. У таквим приликама су Турци, који су почињали своја освајања, имали релативно лак посао. Наишли су, не на снажну, јединствену државу, већ на низ усамљених и завађених владара. Победом на Марици (1371) био им је отворен пут ка срцу Балкана. Косово је значило нови и тежи ударац, јер од 1389. године и северна Србија долази у положај вазала. Коначним падом 1459. године Србија је нестала са политичке карте света а српска деспотовина је претворена у турски пашалук.

Већину становништва у Србији чинили су сељаци. Они су за земљу коју су обрађивали плаћали порез и спахији и држави. До 18. века су ове обавезе биле сношљиве. Међутим, слабљењем централне турске власти, намети су били све већи и многобројнији.

Свиштовским миром 1781. године, између Аустрије и Турске, Србима је било дозвољено да њихови кнезови (старешине села) сами прикупљају пореске дажбине, гарантована им је слобода кретања, трговине, вероисповести, народних обичаја, а јаничари, самовољни изазивачи нереда и анархије који су приграбили власт, укинувши дотадашњу легалну царску, морали су да напусте Београдски пашалук.

Уласком Наполеонове војске у Египат ситуација се изменила. Порта 1799. године дозвољава јаничарима повратак у Београдски пашалук. Они упадају 1801. године у Београд, убијају пашу, укидају повластице Србима, уводе нове и веће порезе и врше велики терор. Када су међу Србима почели да се јављају знаци отпора, хајдучије и спремања на борбу, београдске јаничарске вође, дахије, одлуче да све угледније Србе убију не би ли, на тај начин, спречили сваки отпор. Тако је и дошло, у јануару 1804. године до сече српских

кнезова. Та сеча кнезова је била непосредни повод за оружани народни устанак. На чело устаника постављен је, избором у Орашцу, Карађорђе Петровић, човек из народа. Устаници су ослобађали вароши и паланке, па су крајем 1804. држали власт у већини нахија. Низом славних победа - на Иванковцу 1805, на Мишару и Делиграду 1806. године и освајањем Београда крајем те године, ослобођен је већи део Србије. После битке на Чегру 1809. године чинило се да ће се устанак зауставити, али су победе код Варварина и Лознице 1810. године допринеле његовом даљем успешном развоју.

Рат између Турске и Русије, а самим тим и Срба, који је настављен 1809. завршио се миром у Букурешту 1812. године. Овим миром је Србима обећана амнестија, унутрашња самоуправа и сакупљање пореза, а Турцима запоседање војском свих градова у Београдском пашалуку. Устаници ово нису прихватили, па је ратовање настављено. Користећи се заузетом Русије због Наполеонове инвазије, Турци 1813. нападају на Србију и са великом војском сламају деветогодишњом борбом изнурене устанике.

Следи Други српски устанак 1815. и добијање националне аутономије 1830. Потпуну националну независност Србија је добила тек 1878. године на Берлинском конгресу.

Током устанка у Србији су се одиграле крупне промене на економском, друштвеном и културном плану. Прелазак земље из руку феудалаца, спахија, у руке сељака представља антифеудалну револуцију. По свом карактеру ова револуција је била, сем антифеудалне, ослободилачка (национална) и сељачка. Српска револуција завршила се 5. маја 1835. године, када је коначно укинут феудализам у Србији. Укидањем феудализма омогућен је постепен прелазак у грађанско друштво.

Дошло је, такође, и до стварања органа српске државе. У почетку устанка Карађорђе је имао, поред војне, и управну и судску власт. У току 1805. године власт је подељена између Народне скупштине, Правитељствујућег совјета и Карађорђа.

Мењају се и просветне и културне прилике. Већ у првим годинама устанка отварају се школе, не само у градовима, већ и у селима. У

Београду је 1808. године отворена и школа вишег ступња под именом Велика школа. У ослобођену земљу се враћају просветитељи и културни прегаоци из других крајева, међу којима значајну улогу има Доситеј Обрадовић. Надовезујући се на скромне зачетке из времена устанка, Вук Караџић је осмишљавао културни препород и упознавао Европу са српским духовним вредностима. Од обиља материјала о српској револуцији, а само о Првом српском устанку библиографија радова броји више од 10.000 наслова, за изложбу су издвојени најзначајнији историографски радови, објављени извори, ретка и мање позната дела као и оригинална архивска документа из фонда Библиотеке. Изложба је подељена у неколико делова : историографија о устанку, дела о Карађорђу, вође устанка, објављени документи и извори, битке, Први српски устанак у књижевности, почетак изградње модерне државе, стање пре устанка, архивска грађа. У оквиру ових целина, дела су дата хронолошки.

ИСТОРИОГРАФИЈА

1. РАНКЕ, Леополд

Die serbische Revolution : aus serbischen Papieren und Mittheilungen / von Leopold Ranke. – Hamburg : Fridrick Perthes, 1829. – VII, 256 str. + 1 karta Srbije. ; 20cm
P₁ 381

2. РАНКЕ, Леополд

A History of Servia : and the Servian Revolution / Leopold Ranke ; translated from the German by Alexander Kerr. – London : John Murray, 1847. – XI, 477 str. ; 23 cm. – Sa posvetom prevodioca
P₁ 908

3. РАДОВАНОВИЋ, Петар

Војне Срба съ Турцима : одъ устанка Вожда србскогъ Карађорђа до септембра месеца 1813 год. или до паденія србскогъ / изъ поузданы извора у кратко ии извео Петаръ Радовановићъ. - У Београду : у Правителственој Књигопечатњи, 1852. - XI, 47 стр.+ 4 табле. ; 19 цм
P 3028

4. КУНИБЕРТ, Бартоломео

Essai historique sur les révolutions et l' indépendance de la Serbie depuis 1804 jusqu' à 1850 / par Barthélemy-Sylvestre Cunibert. - Leipzig : F. A. Brockhaus, 1855. – 314, 578 str. ; 24 cm.
P₁ 405

5. ХАЦИЋ, Јован

Устанакъ србскій подь Црнымъ Борѣемъ / одъ Јована Хацића у књижеству названого Милоша Светића. - У Новомъ Саду : Брзотискомъ епископске књигопечатнѣ, 1862. - VIII, 85стр. ; 21 цм
Р 1416

6. РАНКЕ, Леополд

Историја српске револуције : део први / написао Леополд Ранке; превео Стојан Новаковић. - У Београду : у Државној штампарији, 1864. - 226 стр. ; 21 цм
Р 307

7. ДУБРОВИН, Николај Федорович

Устанак србски од 1806 - 1810 године / написао Н. Дубровин; превео и предговор написао Милорад Медаковић. - Нови Сад : Епископска књигопечатна, 1866. - 2 књ. - 277 стр. ; 20 цм
Р 90

8. ТАЉАНДИЈЕ, Сен - Рене

La Serbie : Kara-George et Milosch / par Saint-René Taillandier. – Paris : Librairie académique, 1872. – XII, 413 str. ; 21 cm
Р₁ 1020

9. ТАЉАНДИЈЕ, Сен - Рене

Србија у деветнајестом веку : (Карађорђе и Милош) / написао Сен-Рене Таљандије ; превео Никола С. Јовановић. - Београд : Штампарија Задруге штампарских раденика, 1887. - XVIII, 288 стр. ; 16 цм
Р 3248

10. АРСЕНИЈЕВИЋ, Лазар Баталака

Историја српског устанка / од Лазара Арсенијевића-Баталаке. - 2 књ. - Београд : Издање Баталакиног фонда, 1898-1899. - X, 1020 стр. ; 25 цм
Р 888

11. КУНИБЕРТ, Бартоломео

Српски устанак и прва владавина Милоша Обреновића : 1804-1850 / Бартоломео Куниберт ; превео М. Р. Веснић. - У Београду : Штампарија Д. Димитријевића, 1901. - XXIX, 739 стр. ; 23 цм. - (Издање Задужбине Илије М. Коларца ; 96). - Са посветом преводиоца
ПБ₁₀ 596

12. МАНДРОВИЋ, Коста

Илустрована историја српског народа од најстаријих времена до краја XIX века : за народ и школу / издао Коста Мандровић. - 2. изд.- У Бечу : издање аутора, 1903. - IV, 264 стр. : илустр. ; 27 цм
Р 3384

13. НОВАКОВИЋ, Стојан

Устанак на дахије 1804 : оцена извора, карактер устанка, војевање 1804 : с картом Београдског пашалука / написао Стојан Новаковић. - У Београду : Штампано у Државној штампарији, 1904. - VIII, 208 стр. ; 24 цм. - (Издање Задужбине Илије М. Коларца; 103)
Ј 214

14. ЈАКШИЋ, Гргур

L' Europe et la résurrection de la Serbie : (1804-1834) / Grégoire Yakschitch; avec une préface de M. Emile Naumant. - Paris : Librairie Hachette, 1907. - X, 530 str.+ 1 karta ; 22 cm
И₃ 20

15. *ИЗ КАРАЂОРЂЕВА доба : са седамдесет и шест слика и цртежа.* - Београд : издање уредништва *Ратника*, 1913. - VI, 229 стр. : илустр. ; 25 цм. - Прилог *Ратнику* за јануар 1914.
Р 3449

16. НОВАКОВИЋ, Стојан

Васкрс државе српске : политичко-историјска студија о Првом српском устанку 1804-1813 / Стојан Новаковић. - 3 изд. - Београд : Издање књижарнице С. Б. Цвијановића, 1914. - XIV, 236 стр. ; 19 цм
И 167

17. *PRVI srpski ustanak pod Karagjorgjem : od godine 1219. po hid. ili 1804. po I. do dobitka autonomije : po turskim vrelima* / priopćio Kemura Šejh Sejfidin. – U Sarajevu : Islamska dionička štamparija, 1914. – 398 str. : ilustr. ; 23 cm
P 3189

18. ЈАКШИЋ, Гргур

Европа и васкрс Србије : 1804 - 1834 / Гргур Јакшић; с предговором Емила Омана. - Београд : Графички институт "Народна мисао", 1927. – IV, 447 + 1 карта ; 24 цм
ПБ₁₀665

19. СТРАЊАКОВИЋ, Драгослав

Збор у Орашцу 2 фебруара 1804 год. / Драгослав Страњаковић. - Београд : Државна штампарија Краљевине Југославије, 1935. - стр. 71-91. ; 23 цм

П.о.: Годишњица Николе Чушића ; књ. 44 ; издање Чушићеве задужбине ; 77

БИ 353

20. ГРЕБЕНАЦ, Светолик М.

Врховна управа и политичке борбе у Карађорђевој Србији : политичко историска студија / од Светолика М.Гребенца. - Београд : издање уредништва "Савремених питања", 1940. - VIII, 129 стр. ; 20 цм

И 591

21. КАРАЦИЋ, Вук Стефановић
Први и други српски устанак / Вук Стефановић Караџић. - Београд : Просвета, 1947. - 458 стр. : илустр. ; 19 цм
И 557
22. ПАНТЕЛИЋ, Душан
Београдски пашалук пред Први српски устанак : 1794-1804 / Душан Пантелић. - Београд : Српска академија наука, 1949. - VII, 461 стр. ; 22 цм. - (Посебна издања ; књ.146 ; одељење друштвених наука ; књ. 57)
ПБ₂₀ 1929
23. *ПРВИ српски устанак : према казивањима устаника и савремених посматрача* / сабрао и уредио Божидар Ковачевић. - Београд : Ново поколење, 1949. - 227 стр. ; 20 цм
И 789
24. *ГЕОГРАФСКИ лик Србије у доба Првог устанка = L' aspect géographique de la Serbie à l' époque du premier soulèvement 1804 - 1813.* – Београд : Српско географско друштво, 1954. - 102 стр. : илустр. ; 24 цм. - (Посебна издања Српског географског друштва ; св.32)
Г 85
25. ДИМИТРИЈЕВИЋ, Сергије
Стреља : Лесковчани у Првом српском устанку : историја и предање / Сергије Димитријевић. - Лесковац : Народни музеј, 1954. - 75 стр. ; 20 цм. - (Библиотека Народног музеја у Лесковцу ; бр. 10). - Са посветом писца
И 855
26. *ПРОСЛАВА стопедесетогодишњице Првог српског устанка у Српској Академији наука : 10 VI 1954.* - Београд : Српска академија наука, 1954. - 32 стр. ; 25 цм. - (Посебна издања; књ. 226; споменице; књ. 11)
ПБ₂₀ 1962

27. ПРИЛОЗИ статистичком изучавању Првог српског устанка (1804-1813 год). - Београд : Завод за статистику, 1955. - 93 стр. ; 26 цм . - (Прикази ; 14)

Ис 313

28. ЂОРЂЕВИЋ, Мирослав

Ослободилачки рат српских устаника : 1804 - 1806 / Мирослав Ђорђевић. - Београд : Војноиздавачки завод, 1967. - 448 стр. : илустр. ; 20 цм. - (Из ратне прошлости наших народа ; књ. 75)

I 6123

29. ГАВРИЛОВИЋ, Славко

Војводина и Србија у време Првог устанка / Славко Гавриловић. - Нови Сад : Институт за изучавање историје Војводине, 1974. - 473 стр. ; 24 цм. - (Монографије ; књ. 9)

II 21399

30. ЂОРЂЕВИЋ, Мирослав Р.

Србија у устанку 1804 - 1813. - Београд : "Рад", 1979. - 375 стр.; 20 цм

I 22590

31. ПЕРОВИЋ, Душан

Из историје Првог српског устанка. - Београд : Слово љубве, 1979. - 217 стр. : илустр. ; 20 цм

I 21515

32. SARADNJA između Srba i Grka za vreme svojih oslobodilačkih pokreta 1804 – 1830 : prvi grčko – srpski simpozijum. – Thessaloniki : Institut za balkanološke studije, 1979. – 289 str. : ilustr. ; 24 cm. – (Institute for Balkan Studies ; 187)

II 31713

33. СТОЈАНЧЕВИЋ, Владимир

Србија у време Првог устанка 1804-1813 / Владимир Стојанчевић. - Лесковац : Народни музеј, 1980. - 292 стр. ; 24 цм. - (Библиотека Народног музеја у Лесковцу ; књ. 28)

П 31938

34. *ПЕРВОЕ сербское восстание 1804-1813 гг. и Россия.* - Москва : Наука. - 2 књ. - 25 цм

Књ. 1 : 1804 - 1807. - 1980. - 478 стр. : илустр.

Књ. 2 : 1808 - 1813. - 1983. - 394 стр. : илустр.

П 37619

35. *ИСТОРИЈСКИ значај српске револуције 1804. године : зборник радова са научног скупа одржаног од 3. до 5. јуна 1980* / уредник Васа Чубриловић. - Београд : САНУ, 1983. - XIX, 830 стр.: илустр.; 24 цм. - (Научни скупови; књ. 18; одељење историјских наука; књ.5)

П 37614

36. *ПРОТА Матија Ненадовић и његово доба : зборник радова са научног скупа одржаног од 5. до 7. децембра 1978* / уредник Радован Самарџић. - Београд : Српска академија наука и уметности, 1985. - 486 стр. : илустр. ; 24 цм. - (Научни скупови; књ. 26; председништво; књ. 6)

П 41652

37. МАРЕТИЋ, Гедеон Ернест

Историја српске револуције / Гедеон Ернест Маретић ; превео Бранимир Живојиновић. - Београд : Филип Вишњић, 1987. - 295 стр. : илустр. ; 21 цм

І 32956

38. *СРПСКА национална револуција у казивањима Вука Стефановића Караџића* / приредио Вукашин Станисављевић. - Горњи Милановац : Дечје новине, 1987. - 156 стр. ; 22 цм
П 45392
39. *КАРАЂОРЂЕ и његово доба : зборник радова са научног скупа "У славу великог Војда", Велика Плана, 1992* / приредио Александар Драшковић. - Београд : Политика : Стручна књига, 1992. - 161 стр. ; 24 цм
П 59033
40. ЉУШИЋ, Радош
Тумачења српске револуције : у историографији 19. и 20. века / Радош Љушић. - Београд : Српска књижевна задруга, 1992. - 132 стр. : илустр. ; 18 цм. - (Мала библиотека Српске књижевне задруге)
П 38792
41. СТОЈАНЧЕВИЋ, Владимир
Први српски устанак : огледи и студије / Владимир Стојанчевић. - Београд : Новинско-издавачка установа "Војска", 1994. - 321 стр. ; 24 цм. - (Редакција издавачке делатности "Војна књига"; књ. 1024)
П 58517
42. ЂОРЂЕВИЋ, Димитрије
Националне револуције балканских народа 1804-1914 / Димитрије Ђорђевић. - Београд : НИУ Службени лист СРЈ, 1995. - 158 стр.; 24 цм
П 59100
43. СТЕВАНОВИЋ, Миладин
Рудничке ватре : Србија у устанцима 1804-1815. године / Миладин Стевановић, Марија Стевановић. - Горњи Милановац : Скупштина општине : Дечје новине, 1995. - 470 стр. : илустр. ; 25 цм
П 58821

44. МАРКОВИЋ, Живота

Ужички крај у доба Карађорђа / Живота Марковић. - Пожега : Народна библиотека Пожега, 1999. - 462 стр. : илустр. ; 21 цм
П 64825

45. БУРА, Никола

Србија и свет у време Првог српског устанка (1804-1813) : хронологија : догађаји и личности / Никола Бурa. - Београд : Теовид, 2003. - 221 стр. : илустр. ; 22 цм
П 70267

46. *ПОМЕНИК о славним Србима из Босне и Херцеговине учесницима I и II српског устанка : с освртом на Јанчићев устанак 1809. године у Крајини /* приредио и предговор написао Борислав Влајић. - Београд : Стручна књига, 2003. - 83 стр. : илустр. ; 24 цм
П 70536

КАРАЂОРЂЕ

47. ДАВИДОВИЋ, Димитрије

Дѣла Димитрія Давидовића : печатана у Виени године 1821 : препечатана Григоріемъ Возаровићемъ. - У Београду : У Княжеско Србској Књигопечатњи, 1846. - 21 цм
Књига 1 : Историја народа Србскогъ. - XVI, XXXIV, 142 стр. : илустр. + 1 карта
Р 533

48. НЕНАДОВИЋ, Константин Н.

Живот и дела великог Ђорђа Петровића Кара-Ђорђа врховног војвода, ослободиоца и владара Србије : и живот његови војвода и јунака као градиво за србску историју од године 1804 до 1813 и на

даље / сабро написао и издо Константин Н. Ненадовић. - [б.м.], 1883. - 2 књ.(LXV, 548; LXVIII, 842) : илустр. ; 22 цм
И 38/ 1,2

49. МИЛИЋЕВИЋ, Милан Ђ.

Карађорђе у говору и у твору / средио М.Ђ. Милићевић. - Београд : Државна штампарија Краљевине Србије, 1904. - VIII, III, 135 стр. ; 21 цм. - (Издање Чупићеве задужбине ; 55)
ПБ₁₀ 735

50. ВУКИЋЕВИЋ, Миленко

Карађорђе / Миленко Вукићевић. - Београд : Штампано у Државној штампарији Краљевине Србије. - 2 књ. - 23 цм
књ. 1: 1752-1804 : с две историјске карте и сликом Београда од 1788.- 1907. - XI, 413 стр.
књ. 2: Историја устанка од 1804-1807. - 1912 . - XV, 673 стр.
ПБ₁₇ 126

51. ОМАН, Емил

Karageorges : son armée, ses adversaries / Emile Haumant // Revue historique, tome CXXXII, année 1916. – 15 str.
БИ₃ 115

52. ГОФМАН, Владимир Е.

Велики Вожд Кара-Ђорђе : 1804 - 1813 / генерал Владимир Гофман.- Београд : Штампарија Скерлић - М. К. Цветановића, 1930. - XVII, 147 стр. : илустр. ; 22 цм
И 671

53. ЂОРОВИЋ, Владимир

Карађорђе и Први српски устанак : са сликама / Владимир Ђоровић. - Београд : Коларчев народни универзитет, 1937. - 63 стр. ; 23 цм. - (Библиотека Коларчевог народног универзитета ; књ. 30)
Ј 213

54. СТРАЊАКОВИЋ, Драгослав
Карађорђе / написао Д-р Драг.Страњаковић. - Београд : Геца Кон,
1938. - 299 стр. : илустр. ; 22 цм. - (Српски Пантеон ; књ. 1)
И 35

55. ЋЕТКОВИЋ, Јован
Карађорђе и Милош 1804-1830 / Јован Ћетковић. - Београд :
Војноиздавачки завод ЈНА Војно дело, 1960. - 316 стр. ; 20 цм. - (Из
ратне прошлости наших народа ; књ. 24 ; редовна издања ; књ. 20)
И₁ 255

56. ЉУШИЋ, Радош
Вожд Карађорђе / Радош Љушић. - Београд : НИУ Војска ; Горњи
Милановац : НИП Дечје новине, 1993-1995. - 2 књ. (304 ; 332 стр.);
21 цм. - (Редакција издавачке делатности "Војна књига"; књ. 1050,
1051)
I 39728/1,2

57. *РИГА ОД ФЕРЕ и Карађорђе* / приредио Миодраг Стојановић.
- Београд : Младост турист : Итака, 1999. - 228 стр. ; 20 цм. -
(Едиција Србија ; књ. 6)
I 45741

58. ЉУШИЋ, Радош
Вожд Карађорђе : биографија / Радош Љушић. - Београд : Завод за
уџбенике и наставна средства, 2003. - XII, 550 стр. : илустр. ; 24 цм. -
(Библиотека Јазон ; књ. 6)
II 70493

ВОЂЕ

59. ГАЛЕРИЈА знаменитих Срба : јунаци из устанка 1804 - 1815. -
Загреб : Књижара З. и В. Васића, (б. г.). - л. 39 Албум
И 850

60. ОБРАДОВИЋ, Стојан

Живот и радња заслужних Срба из окружија шабачког и подринског у Књажеству Србији у устанцима противу насиља турског од 1804. и 1815. године : у два одељка / прибрао по казивању савременика и других акта Стојан Обрадовић. - Београд : Штампарииа Н. Стефановића и Дружине, 1873. - 156 стр. ; 19 цм
И 224

61. НЕНАДОВИЋ, Константин Н.

Сликарник слика великог Ђорђа Петровића Кара-Ђорђа врховног Вожда, ослободиоца и владара Србије и слике његови војвода и јунака / сабро и литографиро Константин Н. Ненадовић. - У Бечу: У литографији и штампарији "Шипека и Штаинхарта", 1883. - л. 22 са сликама. ; 23 цм
И 54

62. ГРЕБЕНАЦ, Светолик М.

Станоје Главаш : једна епопеја скромности и витештва / од Светолика М. Гребенца. - Београд: издање књижаре С. Б. Цвијановића, 1938. - 40 стр. ; 20 цм
БИ 460

63. КОВАЧЕВИЋ, Божидар

Доситеј Обрадовић у првом српском устанку / Божидар Ковачевић. - Београд : Просвета, 1953. - 91 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из српске прошлости ; 9)
И 1046

64. БАРАНИН, Душан

Зеко Буљубаша / Душан Баранин. - Београд : Просвета, 1954. - 64 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из српске прошлости ; 16)

И 1046

65. РИСТИЋ, Милован

Младен Миловановић / Милован Ристић. - Београд : Нолит, 1962. - 262 стр. ; 17 цм. - (Библиотека Портрети / уредник Михаило Лалић)

Ј 1452

66. КАРАЏИЋ, Вук Стефановић

Životi srpskih vojvoda i ostalih znamenitih Srba / priredio Golub Dobrašinović. – Beograd : “Branko Đonović”, 1963. – 303 str. ; 17 cm. – (Knjiga za svakog : omiljeni pisci ; 48 / urednik Dragan M. Jeremić)

І 1195

67. ЂУРИЧИЋ, Младен Ст.

Свештеник - витез војвода Лука Лазаревић : први српски “комендат” Шапца и доњег Подриња / Младен Ст. Ђуричић. - Београд : издање писца, 1971. - 53 стр. ; 16 цм. - (Извод из великог рада “Слушам, Вожде”). - Са посветом писца

І 10736

68. БОГИЋЕВИЋ, Мирко

Стеван Синђелић, ресавски војвода и његово доба / Мирко Богићевић. - Београд : “Вук Караџић”, 1989. - 183 стр. : илустр. ; 22 цм

ІІ 48924

69. ЦВЕТКОВИЋ, Предраг

Књига о Главашу : казивања, записи и легенде / Предраг Цветковић. - Београд : Отаџбина, 1996. - 179 стр. : илустр. ; 21 цм. - (Библиотека Црно на бело ; књ. 2)

ІІ 59470

70. МИЛУТИНОВИЋ Сарајлија, Сима

Житија устаника / Сима Милутиновић Сарајлија; приредио Милорад Радевић. - Коцељева : Библиотека "Јанко Веселиновић", 2003. - 98 стр. ; 21цм

I 49076

71. СИМИЋ, Томислав М.

Господар Миленко Стојковић : историјска студија о Првом српском устанку са посебним освртом на дело и значај великог војводе Миленка Стојковића / Томислав М. Симић. - Крушевац : Историјски архив, 2003. - 401 стр. : илустр. ; 24 цм. - (Библиотека Српска историја ; књ. 1)

II 69373

ОБЈАВЉЕНИ ДОКУМЕНТИ И ИЗВОРИ

72. *ДѢЛОВОДНЬИЙ протоколъ одъ 1812. маія 21. до 1813. августа 5. Кара Ђорђа Петровића, врховногъ Вожда и господара народа србскогъ.* - У Београду : издало Друштво Србске словесности, 1848. - 18, 224, 126 стр. ; 22 цм. - (Извори за нову србску историју, 1)

P 1419

73. НЕНАДОВИЋ, Матија

Мемоари проте Матије Ненадовића / издао Любомиръ П. Ненадовић.- У Београду : у Државной књигопечатњи, 1867. - 382 стр. ; 19 цм

P 1586

74. ГАВРИЛОВИЋ, Михаило

Исписи из париских архива : (грађа за историју првога српскога устанка) / прикупио Мих.Гавриловић. - Београд : Српска Краљевска Академија, 1904. - XXIX, 842 стр. ; 23 цм. - (Зборник за

историју, језик и књижевност српскога народа : друго одељење : споменици на туђим језицима ; књ. 1)

ПБ₅ 3244

75. *ИЗВЕШТАЈИ о српском устанку под Карађорђеу у новинама оног доба : белешке о устанку у “Бечким новинама”*. - Београд:

“Доситије Обрадовић”, 1904. - 71 стр. ; 19 цм

БИ 12

76. БАЛАСЧЕВ, Георги Д.

Неиздати турски документи о српском устанку 1805 и 1813 / Г. Д.

Баласчев ; превео с бугарског из рукописа М. М. Ибровац. - Београд : Штампарија Св. Николића, 1905. - 33 стр. ; 24 цм . - (Из

“Српског Књижевног Гласника”, књ. 14) . - Са посветом преводиоца

БИ 394

77. ИВИЋ, Алекса

Документи о устанку Срба под Карађорђеу Петровићем / прикупио Алекса Ивић. - Загреб : Штампа Кр. Земалске тискарне, 1920. - VII, 538 стр. ; 26 цм. - (Прештампано из *Вјесника Кр. зем. архива* за год 1919.). - Са посветом писца

ПБ₁₀ 524

78. *ГРАЂА за историју Првог српског устанка* / у редакцији

Радослава Перовића. - Београд : Публицистичко - издавачки завод “Југославија”, 1954. - 371 стр. ; 24 цм (Библиотека Историског друштва Н. Р. Србије, књ. 3)

Ј 1258 / 3

79. *ПРИЧАЊА савременика о Првом српском устанку* / [Јанићије

Ђурић, Петар Јокић, Антоније Протић]. - Београд : Просвета, 1954. - 252 стр. ; 21 цм

И 1083

80. *ТУРСКИ извори о српској револуцији 1804 : списи царске канцеларије 1789 - 1804* / уредио и превео Хазим Шабановић. - Књ. 1. - Београд : Историско друштво Народне републике Србије, 1956. - XXIX, 334 стр. ; 25 цм

И 1136

81. *ГРАЂА из земунских архива за историју Првог српског устанка*. - Београд : Издање Историског архива Београда. - 3 књ. - 24 цм

Књ. 1: 1804-1808. - 1955. - XLIV, 634 стр. : илустр.

Књ. 2: 1809-1961. - XXIII, 441 стр. : илустр.+ једна карта

Књ. 3: 1810-1813. - 1969. - VIII, 701 стр. - (Извори за историју Првог српског устанка)

И 391

82. *ПРВИ српски устанак : акта и писма на српском језику : 1804 - 1808* / у редакцији Радослава Перовића. - Београд : Народна књига, 1977. - 452 стр. ; 25 цм

П 24175

83. ГАВРИЛОВИЋ, Славко

Грађа бечких архива о првом српском устанку / Славко Гавриловић. - Београд: Српска академија наука и уметности. - 3 књ.

Књ. 1: (1804 - 1811). - 1985. - XVII, 754 стр.

Књ. 2: (1811). - 1989. - XII, 541 стр.

Књ. 3: (1812). - 1992. - X, 684 стр.

П 43585

84. *КАРАБОРБЕ : документи* / приредио Велибор Берко Савић; преводиоци Живота Филиповић, Бранко Бабић. - Горњи Милановац : Дечје новине, 1988. - 3 књ. - 25 цм

Књ. 1: 1804 - 1809. - XXVI, 646 стр.

Књ. 2: 1810 - 1813. - XII, 661 - 1227 стр.

Књ. 3: 1813 - 1817. - XI, 1241 - 1802 стр.

П 49062/ 1,2,3

85. *КАЗИВАЊА савременика : мемоарска грађа о Првом српском устанку / приредио Љубодраг Поповић. - Аранђеловац : Фонд "Први српски устанак", 2003. - 284 стр. ; 23 цм. - (Библиотека Извори ; књ. 1)*
И 70387

БИТКЕ

86. МИШКОВИЋ, Јован

Српска војска и војевање за време устанка од 1804 - 1815 год. : приступна беседа академика Јов.Мишковића / написао Јов. Мишковић. - У Београду : Штампано у Штампарији Краљевине Србије, 1895. - 48 стр. ; 23 цм. - Прештампано из "Ратника". - Са посветом писца
ПБ₁₀ 645

87. РИСТИЋ, Милован

Бој на Каменици 19. маја 1809. године : синтеза историског изворног градива о овом догађају / израдио Милован Ристић. - Београд : Штампарија "Доситије Обрадовић", 1911. - VIII, 82 стр. : илустр. ; 23 цм
И 220

88. РАНКОВИЋ, Живан Ј.

Каменички бој 19. маја (1. јуна) 1809 / Жив. Ј. Ранковић. - Ниш : Издање Одбора за подизање споменика на Чегру Војводи Стевану Синђелићу и његовим друговима, 1927. - 40 стр. : илустр. ; 20 цм. - Са посветом писца
И 1072

89. ТОШКОВИЋ, Јово Б.

Односи између Босне и Србије 1805-6 и Бој на Мишару / Јово Б. Тошковић. - Суботица : Градска штампарија, 1927. - 158 стр. ; 24 цм
ПБ ₁₇ 1150

90. ТОШКОВИЋ, Јово

О паду Београда и Шапца 26. дец. 1806, 26 јан. 1807 год. / Јово Тошковић. - Београд : Издавачка књижара Геце Кона, 1930. - 54 стр. ; 23 цм. - Са посветом писца
И 621

91. ПАВЛОВИЋ, Драгутин Р.

Стеван Синђелић : Чегар - Ђеле-Кула 1809 / Драгутин Р. Павловић; Александар С. Живанић. - Ниш : Издање књижаре Ал. Шишковић - Пфаф, 1938. - 63 стр. : илустр. ; 19 цм
И 443

92. ХРАБАК, Богомил

Бој на Карановцу / Богомил Храбак. - Београд : Просвета, 1954. - 45 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из српске прошлости ; 15)
И 1046

93. ЖИВКОВИЋ, Благоје

Ослобођење Ужица 1805 године / Благоје Живковић. - Титово Ужице : Историско друштво НРС, 1954. - 16 стр. ; 20 цм. - (Историско друштво НРС - подружница Титово Ужице ; 1)
БИ 66

94. *БОЈ на Иванковцу 1805. године* / уредник Васа Чубриловић. -

Београд: Српска академија наука и уметности ; Ћуприја : СИЗ културе СО Ћуприја, 1979. - 201 стр. : илустр. ; 24 цм. - (Посебна издања ; књ. 522 ; Одељење историјских наука ; књ. 6)

П 31609

95. БОЈ на Мишару 190 година касније : зборник радова са научног скупа одржаног у Шапцу 9. августа 1996 / [главни уредник Здравко Антонић]. - Шабац : Народни музеј, 1997. - 262 стр. : илустр. ; 24 цм
П 64732

96. НИКОЛИЋ, Милоје Ж.

Устанички шанчеви на Дрини : 1804 - 1813 / Милоје Ж. Николић. - Крушевац : Народни музеј, 1999. - 153 стр. : илустр. ; 24 цм
I 66455

КЊИЖЕВНОСТ

97. СОЛАРИЋ, Павле

Ново грађанско землеописаніе перво на езику сербскомъ: у две части / Павломъ Соларичемъ. - У Венеци: у Пане Феодосіева, 1804. - XII, 474; 246 стр. ; 22 цм
Р 1561

98. ВУЈИЋ, Јоаким

Руководство къ французстѣй грамматіцѣ во употребленіе Славено - сербскія юности / сочиненно Јоакимомъ Вуичъ. - Въ Будинѣ градѣ : Писмены Кралевскаго Всеучилища Пештанскаго, 1805. - 481 стр. ; 19 цм
Р 336

99. МИХАЉЕВИЋ, Ђорђе

Пѣснь храврѣмъ Сербїанцмъ посвященна господиноу Арсенію благородномоу шт Радичь грађаниноу и коуцоу водимскомоу - Въ Бодимѣ, печатана при Кралевском Оуниверситетѣ, 1805. - 8 стр. ; 18 цм
Р 1817

100. МИХАЉЕВИЋ, Ђорђе

Пјеснь храбрихъ Сербїиимъ посвѣщенна благопочтєродному г. Петроу Стољновичоу гражданоу и коцпоу В. Арадскомоу - Въ Бодимѣ, Писменѣ Кралєвскагѣ Всеоцилица Венгерскагѣ, 1806. - 8 стр.; 18 цм
Р 1811

101. ЈЕЛЕНИЋ, Арон

Пјесни о щастномъ и радостномъ избавленїи Сербїи и храбрихъ ея витезовомъ / сочиненн я Аарономъ Еленичемъ. - У Венециї : при г. Пани Ѣодосїю, 1807. - 8 стр. ; 21 цм
Р 1785

102. МУШИЦКИ, Лукијан

Сѣни Досїѣа Обрадовича. - У Будиму ; Тупом Кралѣвског Унїверситета, 1811. - 8 стр. ; 18 цм
Р 1532

103. РАКИЋ, Вићентије

Житїє преподобнагѣ Стефана Первовѣчнагѣ Краља Сербскагѣ, Нареченнагѣ во иноцѣхъ Симѣона: Сочиненное стїхами Бїкентїемъ Ракичемъ, Проигѣменомъ Фенечкимъ, въ Шабѣ лѣта 1791. *Нѣмѣ* же дополнено въ Монастѣрѣ Фенекѣ, на захтеванїе Пречестнѣйшагѣ Гдина Мелетїа Никшича архїмандрїта Стѣденичкагѣ *нѣмѣ* Фенечкагѣ, Ђоже иждивенїемъ на Тупъ, изданное, лѣта 1814, мца Фєурѣарїа. - Въ Бодимѣ градѣ, напечатано Писменѣ Кр: Всеѣчил: Оунгарскагѣ, 1813; стр. 22 ; 18 цм
Р 1029

104. КАРАЏИЋ, Вук Стефановић

Мала простонароднѣя славлено - сребска песнарица / издавна Вуком Стефановићем. - У Виенни : У печатнѣ Г. Иоанна Шнирера, 1814. - 120 стр. ; 20 цм
Р 3084

105. КАРАЦИЋЪ, Вук Стефановић

Народна србска пѣснирица : часть 2 / издана Вукомъ Стефановићемъ. - У Виенни : У Печатни Иоанна Шнирера, 1815. -

262 стр. ; 20 цм

Р 3084

106. *СЕРБИЕ* плачевно пакипорабощеніе лѣта 1813 : зашто и како : у разговору порабощенне матере съ роднымъ еднымъ сыномъ своимъ, коему оставя послѣднее свое завѣщаніе. - Въ Млѣткахъ :

у Панае Ѳодосіева, 1815. - 105 стр. ; 18 цм

Р 1555

107. МИЛУТИНОВИЋ Сарајлија Сима

Сербианка / Симеоном Милутиновићем Сарајлиом сочиніена. -

Част 1-4. -У Липисци : у Книгопечатни Брайткопфа и Хертела, 1826. - 13 цм

част перва: X, 150 стр.

част втора: 191 стр.

част трећа: 176 стр.

част четврта: 189 стр.

Р 208

108. КОВАЧЕВИЋЪ, Гаврило

Песма о случайной буні Срба противъ даія и о срећномъ изображеню ныны народны дѣла / саставлѣна Гаврииломъ

Ковачевићемъ. - У Београду : У Княжеско - Србской Печатни, 1832. - 76 стр. ; 19 цм

Р 185

109. ОБРАДОВИЋЪ, Доситеј

Животъ и приключенія Димитрія Обрадовића. - Књ.1. - У Београду : Княжеско - Србской Книгопечатни, 1833. - XXIII, 134 стр. ; 21 цм

Р 1097

110. МИЛУТИНОВИЋ Сарајлија, Сима

Троесестарство или Србске три милине / у Видину 1816 лѣта сочиніо посрочки (и сада поисправіо) Симеонъ Милутиновићъ Сарайлиа. - У Лайпцигу : у штампарији Брайткопфа и Хертла, 1837. - 96 стр. ; 20 цм

Р 1591

111. ГЕОРГИЈЕВИЋ, Герасим

Знаменити догађаи новіе србске исторіе : на кратко у везаномъ и простомъ слогу / списани Герасімомъ Георгіевићемъ. - У Бѣограду : Печатано при Княжеско - Србској Књгопечатњи, 1838. - 124 стр. ; 22 цм

Р 709

112. ВУЈИЋ, Јоаким

Србскій вождь Георгій Петровичъ иначе нареченный Црный : или отягіе Београда отъ Турака : едно Иройческо позорище у 4 дѣйствія / сочинѣнно и списанно Јоакімомъ Вуичемъ. - У Новомъ Саду : Печатанно писмены Іоанна Каулицый, 1843. - 121, (46) стр. ; 19 цм

Р 1586

113. МИЛУТИНОВИЋ Сарајлија, Сима

Троебратство то естъ родъ, путь, и наадъ мужа : творевина у три пѣсне за у Србјанку / одъ Симе Милутиновића Сарайліе. - У Бѣограду : При правителстенной Књггоречатњи, 1844. - 72 стр. ; 14 цм

Р 210

114. БАРАНИН, Душан

Осамсто девета / Душан Баранин. - Београд : Вук Караџић, [б.г.]. - 305 стр. ; 20 цм

I – 8058

115. КАЋАНСКИ, Владислав Ст.

Карађорђе : трагедија у пет чинова са предигром и апотеозом / написао Владислав Ст. Каћански. - Београд : [издање аутора] (Штампарија Дом малолетника), [б.г.]. - 188 стр. : илустр. ; 20 цм
К 3646

116. МАЛЕТИЋ, Ђорђе

Аптеоза великомъ Карађорђу : драма / одъ Ђ. Малетића. - У Београду : Печатано у књигопечатњи княжества србскогъ, 1850. - 75 стр. ; 22 цм
Р 44

117. НОВИЋ ОТОЧАНИН, Јоксим

Карађорђије избавитељ Србије / из србства Јоксима Новића Оточанина. - У Новом Саду : У Епископској штампарији , 1864. - 434 стр. ; 22 цм
Р 126

118. СТОЈКОВИЋ, Сретен

Хајдук-Велько највећи српски јунак новијега доба : с нарочитим погледом на народну појезију о њему / од Ср. Ј. Стојковића. - Београд : Штампано у Државној штампарији Краљевине Србије, 1905. - 93 стр. : илустр. ; 21 см. - Са поветом аутора (оштампано из *Нове Искре*)
ПБ₁₄262

119. ЗАГОРЧИЋ, Стеван

Карађорђев устанак 1804 / Стеван Загорчић. - Владичин-Хан; Београд: издала књижара Миладина Величковића, 193?. - 137 стр. : илустр. ; 21 цм
К 2754

120. ЗАГОРЧИЋ, Стеван

Хајдук-Велько : историјски догађај у 3 чина и две слике са певањем: догађа се од 1809 - 1813 године / Др Стеван Загорчић. - Београд : Удружење Тимочана и Крајинаца, 1938. - 72 стр. ; 23 цм
К 1934

121. МОРИСОН, Волтер Ангас

The Revolt of the Serbs against the Turks (1804-1813) : translations from the Serbian National Ballads of the Period, with an Introduction / by W. A. Morison. – Cambridge : at the University Press, 1942. – XL, 181 str. ; 20 cm
К 5 1667

122. КУПРЕШАНИН, Вељко

Бој на Мишару 1/13 августа 1806 / Вељко Купрешанин. - Београд : Просвета, 1952. - 34 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из српске прошлости ; књ. 2)
И 1046

123. СПАСИЋ, Живко А.

Хајдук-Велько / Ж. А. Спасић. - Београд : Просвета, 1953. - 122 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из српске прошлости ; књ. 7)
И 1046

124. ВИШЊИЋ, Филип

Први устанак у народној песми / Филип Вишњић. - Суботица; Београд: Минерва, 1954. - 105 стр.; 20 цм.- (Омладинско коло; св. 9)
К 2404

125. *ПРВИ СРПСКИ УСТАНАК* : народне пјесме из збирке Новице Шаулића. - Београд : Народна књига, 1954. - 125 стр. : илустр. ; 20 цм . - (Штампано поводом стопедесетогодишњице првог српског устанка)
К 3095

126. БАРАНИН, Душан

Карађорђе / Душан Баранин. - Београд : Нолит, 1957. - 183 стр. : илустр. ; 20 см. - (Библиотека Портрети / уредник Михаило Лалић)
И 1133

127. ТОДОРОВИЋ, Пера

Смрт Карађорђева : роман / Пера Тодоровић. - Београд : Космос, 1958. - 265 стр. ; 20 цм. - (Библиотека Историски романи ; књ. 1 / уредник Миливоје Перовић)
К 3536

128. БАРАНИН, Душан

Делиград : роман / Душан Баранин. - Београд : Космос, 1962. - 226 стр. ; 20 цм. - (Библиотека историјски романи ; књ. 9 / уредник Миливоје Перовић)
П 191

129. БАРАНИН, Душан

Хајдук Вељко / Душан Баранин. - Београд : Вук Караџић, 1965. - 2 књ. - (стр. 234,285) ; 18 цм
Г 4199

130. *КАРАЂОРЂЕ у драми и позоришту* / научна обрада и избор материјала Алојз Ујес. - Београд : Галерија Српске академије наука и уметности, 1970. - 225 стр. : илустр. ; 23 цм
П 10503

131. СМИЉАНИЋ, Радомир

Карађорђе вожд сербски / Радомир Смиљанић. - Београд: Слобода, 1988. - 107 стр. ; 22 цм. - (Библиотека Историски романи)
П-49640

132. МИЛУТИНОВИЋ Сарајлија, Сима

Трагедија српског господара и вожда Карађорђа / Сима Милутиновић Сарајлија ; [приредила Тања Поповић]. - Београд : БИГЗ : Народна библиотека Србије ; Горњи Милановац : Дечје новине, 1990. - 436 стр. ; 30 цм. - (Посебна издања ; из рукописне заоставштине Народне библиотеке Србије)
III 5364

133. КОМАНИН, ЖАРКО

Вожд Карађорђе и кнез Милош : српска трагедија у дванаест слика / Жарко Команин. - Београд : Српска књижевна задруга, 1994. - 78 стр. ; 18 цм. - (Мала библиотека Српске књижевне задруге / уредник Милорад Ђурић)
I 39791

134. *КАРАЂОРЂЕ у епу и историји : зборник радова са научног скупа и поводом њега / приредио Ненад Љубинковић. - Београд : Политика, 1995. - 153 стр. ; 24 цм*
II 59032

135. *СРЕТЕЊСКЕ зоре : изабране песме посвећене Првом српском устанку / приредио Душан Чоловић. - Београд : Теаграф, 2002. - 237 стр. ; 23 цм*
I 47426

ПОЧЕТАК ИЗГРАДЊЕ МОДЕРНЕ ДРЖАВЕ

136. КАРАЦИЋ, ВУК СТЕФАНОВИЋ

“Правителствујућий совѣтъ сербскій” за времена Кара-Ђорђијева : или отимање ондашњијех великаша око власти / написао Вук Стеф. Караџић. - У Бечу : У Штампарији Јерменскога манастира, 1860. - III, 178 стр. ; 21 цм
P 297

137. ВУКИЋЕВИЋ, Миленко

Школе и школовање за време Првог устанка : (1804-1813) / написао Миленко Вукићевић. - Београд : Штампано у Држ. штампарији Краљевине Србије, 1893. - 29 стр. ; 18 цм. - Одштампано из “*Просветног гласника*”

БШ 683

138. РАДОЈЧИЋ, Никола

Početki državne organizacije v Srbiji : predavanje v Demokratskem klubu v Ljubljani / Nikola Radojčić. – Ljubljana : 1922. – 15 str. ; 24 cm P.o.: “*Njiva*”; Ljubljana; štev. 4 – 6 / II

ПБ, 116

139. РИСТИЋ, Милован

Устанички законописац Теодор Филиповић (Божидар Грујовић) / Милован Грујић. - Београд : Просвета, 1953. - 61 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из српске прошлости ; 14)

И 1046

140. ЈАНКОВИЋ, Драгослав

Правитељствујушчи совјет / Драгослав Јанковић. - Београд, 1954. - 74 стр. ; 24 цм. - П.о. : *Историски гласник* 1-2 за 1954

И 1063

141. ПАПАЗОГЛУ, Димитрије

Кривично право и правосуђе у Србији 1804-1813 : прилог питању карактера Првог српског устанка. - Београд : Публицистичко-издавачки завод “Југославија”, 1954. - 177 стр. ; 24 цм

И 1104

142. ГУЗИНА, Ружица

Кнежина и постанак српске буржоаске државе. - Београд : Култура, 1955. - XV, 267 стр. ; 20 цм

И 1101

143. РИСТИЋ, Милован
Народне скупштине у Првом српском устанку / Милован Ристић. -
Београд : Просвета, 1955. - 153 стр. ; 17 цм. - (Ликови и догађаји из
српске прошлости ; 20)
И 1046
144. КАНДИЋ, Љубица
Skupštine u sistemu vlasti države Prvog ustanka : 1804 – 1813 / Ljubica
Kandić. – Београд : (b.i.) , 1963. – 156 стр. ; 20 cm
I 428
145. ЂОРЂЕВИЋ, Мирослав Р.
*Питање самоуправе Србије 1791-1830 : прилог изучавању стварања
српске буржоаске државе.* - Ниш : Градина, 1972. - 261 стр. ; 20 cm
I 13007
146. *Zbornik radova o sudstvu i zakonitosti u Prvom srpskom ustanku.* –
Београд : Savez правника Socijalističke republike Srbije, 1979. – 103 стр.;
24 cm
II 29737
147. ЈАНКОВИЋ, Драгослав
Srpska država Prvog ustanka / Dragoslav Janković. – Београд : Nolit,
1984. – 290 стр. ; 20 cm. – (Biblioteka Istorija)
I 28866
148. БЕЛОВ, Михаил Валеревич
Первое себское восстание 1804-1813 гг. и Россия / Михаил
Валерьевич Белов. - Нижний Новгород : Изд. Нижегородского
Университета, 1999. - 159 стр. ; 20 cm
I 45903
149. УТЕМЕЉИВАЊЕ нове српске државности : зборник радова
са научног скупа “У славу великог Војда”, Велика Плана, 1.

август 1998 / приредио Ненад Љубинковић. - Београд : Институт за књижевност и уметност ; Велика Плана : Скупштина општине, 1999. - 214 стр. ; 24 cm
П 66713

СТАЊЕ ПРЕ УСТАНКА И АРХИВСКА ГРАЂА

150. **1718, мај 16**, Београд. Писмо Пахомија, архимандрита, митрополиту Викентију Поповићу. Моли га да пошаље милостињу за манастир јер од Турака не смеју да пошаљу своје људе да би је они примили и донели у Београд.
Ибр. 2593

151. **1720, септембар 9**, Београд. Писмо Мојсија Петровића, помоћника митрополита, неком “у Христу брату”. Говори о убогом стању српског народа у окупираној Србији и о свом одласку у ваљевску нахију “ради укрепљенија народа”.
Ибр. 2611

152. МОНТЕГЈУ, леди Мери Вортли
Letters of the Right Honourable Lady M-y W-y M-e : written during Her Travels in Europa, Asia, and Africa to Persons of Distinction, Man of Letters etc. in Different Parts of Europe...A New Edition. – London : John Taylor, 1790. – VIII, 224 str. ; 17 cm
P₁ 1176

153. **1806, август 15**, Земун. Писмо Јоакима Вујића Милу, свом пријатељу. Пише му о свом доласку у Земун где је учитељ немачког и француског језика. На крају писма јавља му о боју на Мишару и о опсади Београда [...] ”јављам ти да су Турци код Шабца од Сервијанаца скоро са свим побијени, и да често видим их како по

Сави мртви пливају са њиовим коњама. Друго Београд је тако обколит да птица у њега улетети не може”...

Ибр. 2433

154. **1806, август 29**, Торжа [Турда]. Писмо. Ђуро Рибаж митрополиту Стефану Стратимировићу. На крају писма додаје:” Уочио сам да о Црном Ђорђу има и неких објављених песама; молио бих понизно да се оне такође прибаве за мене.”

Ибр. 3830

155. **1807, јануар 8(20)**, Темишвар. Писмо барона Петра Дукe Стефану Стратимировићу. Пише о борби “Сервијанаца”са Турцима код села Свинице, близу Оршаве, у којој су се “ Сервијанци оружили и осрамотили ... и тако сиромасе Турке пушкаше и топови читав дан бише, и убише им два човека, две буле и двоје деце, Сербли такођер 4. човека мртва имадоше...”

Ибр. 483 (Штампано у *Беседи* за 1868. стр. 254)

156. **1807, март 14(22)**, Темишвар. Писмо барона Петра Дукe митрополиту Стефану Стратимировићу. Боји се у Србији догађаја какви су настали у Грчкој и Архипелагу после 1773.године. ”Сервијанци од дна до дне све горше раде”...

Ибр. 488

157. **1807, август 8**, Ваљево. Атестат. Димитрије Станиславовић, Стефан Бојовић сведоче код Магистрата да је њих неколико, они и Јоаким Вујић са два момка и крманошем, чамцем прешло у Београд.

Ибр. 2683

158. **1808, август 11**, Земун. Пуномоћје. Јоаким Вујић издаје пуномоћје Ђорђу Михаиловићу.

Ибр. 2434

159. **1811, октобар 20**, Петроварадин. Писмо Хилера, главно командујућег Славонско сремске генералне команде митрополиту Стефану Стратимировићу. На крају писма каже да су Турци потукли Русе, да је Србе обузео страх, али “пак верују да ће се одржати”.

Ибр. 3847

160. **1813, септембар 16**, Земун. Писмо архимандрита студеничког Мелетија митрополиту Стефану Стратимировићу. Пише о преносу светих моштију Стевана Првовенчаног, краља српског, из Студенице у манастир Враћевшицу, па у Београд и Земун. Пита митрополита шта да ради са моштима “или би предали земли на сокровение јер се је приближила сила турска от кое надежде немамо спасти се”...(Штампано у *Српском Сиону* за 1905, стр. 43)

Ибр. 2549

161. **1835, март 13**, Крагујевац. Пропис униформе. Копија документа. Потписан привремени директор Канцеларије кнажеске Стеван Марковић.

Ибр. 3550

162. **1851, октобар 31**, Беч. Писмо Вука Стефановића Караџића Милошу Обреновићу. Пише да ће му после “Рјечника најпречи посао бити историја нашега народа од године 1804 пак амо у напредак докле се буде могло”.

Ибр. 1975

163. **1856**. Пчелар, Илија: Карта окружија крајинског књажества Србије 1856.

Ибр. 3415

164. **1857, јануар 21**, Београд. Позив за прикупљање прилога за подизање споменика Карађорђу.[...]”Ми што данас живимо и уживамо плод крвљу стечен, треба да се с благодарношћу опомињемо они људи који су почели темељ овоме нашем

благостању”. Штампани проглас, потписао га је Тома Вучић
Перишић.
Ибр. 4136

165. **1893, јануар 20**, Вуковар. Писмо Ристе Јовану (Руварцу). Пише о свом преводу песме о дахијама на немачки језик:” Мене већ и то радује, што сам Вишњићу тим спомен у литератури немачког народа подигао, а он по тој песми заслужује да га сав свет спомиње”. У писму помиње Вука Караџића, Бранка Радичевића, сестре Талви, С. Капера.
Ибр. 2959

САДРЖАЈ

Предговор	3
Историографија	6
Карађорђе	14
Вође	17
Објављени документи и извори	19
Битке	22
Књижевност	24
Почетак изградње модерне државе	31
Стање пре устанка и архивска грађа	34